

Arbejderne, har han paa ingen Maade Lov der- til; men her er der to præmierede Personer, som maa gjøre Experimentet og tage alle Fordelene deraf. At den ærede Finantsminister vil komme til det Resultat, som et æret Medlem antydede, at Staten skulde betales i Aktier, og saa spekule- re, naar Aktierne gavede godt Udbytte, tror jeg dog ikke. Jeg kan forstaa Beskyttelse, om der end maa stænkes Spørgsmaalet derom alvorlig Overveielse, men at have en Lovgivning for to Personer i Landet, er for min Fattedevne, som maaske kan være ringe, et Problem, som jeg ikke kan løse.

Schlegel: Jeg vil udtale en Tak til den ærede Finantsminister for den Smøbekommen, der gik igennem hans Foredrag overfor Ytringer, der ere komne fra min og flere ærede Medlemmers Side i denne Sag. Jeg har isørigt kun reist mig for at fremhæve, at der forekommer mig at være en væsentlig Forskjel mellem en midlertidig Fritagelse for Afgift paa den Maade, at Afgiften eftergives for det første Aar og derefter stiger med en vis Procent hvert Aar i et vist længere Antal Aar, og en fuldstændig Eftergivelse i en kort Tid, selv om denne Tid udregnes paa den Maade, som den ærede Minister gjorde; thi jeg tror nok, at der kan være noget Sandt i, hvad der saavel fra den ærede Ministers som fra et æret Medlems Side er blevet gjort gjældende, at naar Afgiften eftergives fuldstændig i kort Tid, vil det være meget vanskeligt at komme bort fra denne Eftergivelse, naar denne Tid er udløben. Derimod tror jeg ikke, at der vil fremkomme nogen Vanskelighed af denne Art, thi saa gaar den af sig selv op, og der kommer ikke noget bestemt fremtrædende Dieblit, hvor den ikke skulde kunne bæres. Hvis den tiltager med 10 pCt. i 10 eller med 20 pCt. i 5 Aar, synes jeg ikke, at man kan tænke sig, i hvilket Dieblit det skulde være, at man skulde forlange, at denne Eftergivelse skulde vedvare. Der maatte da allerede det første Aar fremkomme Ansøgning om, at man maatte blive fri for, at Afgiften skulde stige, men det vil ikke let kunne tænkes. Derfor har jeg blot villet fremhæve, at det har en vis Betydning, at Sagen ordnes paa den Maade. Den ærede Minister fremhævede de overordentlig store finansielle Tab for Staten, som kunde fremkomme ved en saadan Eftergivelse. Jeg antydede i mit første Foredrag, at man kunde gaa forskjelligve Beie, og at det maaske ikke var nødvendigt at gaa til en fuldstændig Eftergivelse, men kun til en yderligere Procentnedsættelse end den, der er fremkommen i Forslaget, saaledes at Afgiften successivt kunde stige; denne yderligere Procentnedsættelse, lad os sige 20 pCt. mere, end Ministeren foreslaar, hvilke 20 pCt. f. Ex. skulde aftage i 10 Aar, hvert Aar med 2, vilde for Statskassen medføre mindre uheldige Resultater.

Det er muligt, at Forsøget ikke vilde føre til et heldigt Resultat — derom tør jeg ikke udtale mig — men det er i alt Fald ogsaa en Maade at imøbekomme Fabrikerne paa. Jeg maa isørigt bemærke, at denne Sag i den Form, hvori den i Dieblillet er bragt frem, ikke har været Gjenstand for saa omhyggelig Undersøgelse under de tidligere Forhandlinger i Rigsdagen, som flere og navnlig den ærede 6te Landssthingsmand for 1ste Kreds (Alders) have gjort gjældende. Af Motiverne til det Lovforslag, som i 1872—73 forelagdes — jeg har for kort Tid siden gennemlæst det — har jeg ikke faaet det Indtryk, at navnlig Spørgsmaalet om midlertidig Beskyttelse har været Gjenstand for særlig Omtale. Det er knap omtalt; megen Diskussion har det i alt Fald ikke været Gjenstand for. I det Udvalg der var nedsat, var det under Omtale; men Endringsforslag blev ikke stillet, og man kan ikke se, hvormeget Overveielse det har været undergivet. Her i Saalen skete det paa samme Maade, at der kom Udtalelser, men ingen Endringsforslag. Det kalder jeg ikke nogen saa overordentlig betydelig gennem- gaaende Overveielse. Jeg veed nok, at Ordspøreren for det Udvalg der var nedsat i Folkethinget angaaende denne Sag, udtalte i al Almindelighed, at han og Udvalget ingensomhelst Frygt nærede for, at det Forslag, man vedtog, skulde virke skadeligt for Fabrikerne. Nu efter tre Aars Forløb tror jeg nok, at man kan sige, at det har virket skadeligt for Fabrikerne. Det kan mulig være godt, at det har virket skadeligt, men skadet har det; thi det er isærd med fuldstændig at slaa dem ihjel. Der har man altsaa i alt Fald taget feil. Endnu vil jeg kun sige, at jeg ikke ønsker at komme ind paa en ubøielig Forhandling med det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds om Beskyttelsestold og Beskyttelse i Almindelighed. Han repræsenterer i den Retning et saa modsat Standpunkt fra det, jeg repræsenterer, at det vilde lede til en overordentlig ubøielig Diskussion. Jeg tror at turde sige, og det glæder mig særdeles, at den absolute Frihandels Princip, som har repræsenterer, i den senere Tid er paa stærk Retur, og at den absolute Frihandel har gjort, at man i den senere Tid har faaet Dinene mere op end tidligere for, at Frihandelen har fremkaldt den overordentlig store, uheldige Ophobning af Kapital paa enkelte Hænder, har medført den store Udsvælgning af Proletariatet og været ikke lidet Skyld i alle de uheldige Ideer og Theorier, som paa denne Jordbund ere vøgede frem. Det Land, som særlig er gaaet i Spidsen i den Retning, nemlig England, der særlig har arbeidet for Frihandelen, har godt kunnet arbejde for den Ting, thi det har mere end noget andet Land i Europa og allersterkest beskyttet sin Industri og Skibsfaar, og det stod stærkt og grundmuret, da det havde Beskyttelsen, og saa overtalede alle andre Stater, som ikke kunde taale det, fordi de ikke stode saa